

IZHAJA VSAK DAN

Kad ob nedeljah in praznikih ob 5; ob ponedeljkih ob 8. zjutraj. Posamične šte. se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele šte. po 5 nvč. (10 stot.) OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. OENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 3 st. mm. smrtne, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; za naročbe brez dopolnane naročnine, se uprava ne odzira. Naročnina na nedeljske izdaje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5.20, za pol leta Kron 2.60. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in nekepi se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Naredni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik koncesije lista „Edinost“: Natassila Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti šte. 20. Pošiljevalniški račun šte. 841-652. TELEFON R. II-97.

Politično društvo „Edinost“

sklicuje

za nedeljo, dne 11. avgusta

ob 10 dopoldne

JAVEN SHOD

v gledališki dvorani „Nar. doma“.

DNEVNI RED:

Naše šolske zahteve. Dvojna mera avstrijske vlade.

ODBOR.

Jukičev proces.

Krasni govori braniteljev. — Obtožnica poražena. — Pretresljivi zaključek. — Konec razprave.

ZAGREB 9. Razun Jukića je manjkal danes tudi obtoženec Bublč, ker je obolen v zaporu in mu je predsednik dovolil, da ostane v celici. Kakor prvi branitelj je povzel besedo dr. Prebeg, izjavivši, da noče začeti z istimi besedami, kakor večer državni pravdnik. Resnica je, da bodo hrvatski zgodovinarji ob spominu na Jukičev atentat jokali vsled tega, da je prišlo na Hrvatskem tako daleč, a ne po krivdi Jukića, temveč tistih faktorjev, ki dopuščajo, da se pošteno, lojalno in zvesto hrvatsko ljudstvo tlači pod jarm sužnosti. Ni čudo, da je prišla fantastičnemu človeku, norcu, ideja, da je možno osvoboditi ljubljani narod, ako se odstrani onega, ki ga ta nesrečni človek smatra odgovornim za vse trpljenje, ki je zadelo hrvatski narod. Jukić ni odgovoren za svoj čin. Psihijatri sami so morali priznati, da je Jukičovo mišljenje abnormalno in fantastično. Njegovi načrti so daleč od realnosti. Ta atentat pomenja le strašen konec nesrečnih sanj. Z ostrimi besedami je branitelj kritiziral meritum obtožnice, ki da je Juristični monstrum, kajti ne pozna niti najjednostavnejših kazensko-pravnih pravil, ako smatra, da je Jukić zavratno umoril Hervoica. Ni mogoče, da je državni pravdnik to mislil resno, ko je trdil, da je smrt policijista Dvorščaka šteti kakor umorstvo. Jukić je ustrelil na begu, a ne z namenom, da ga umori, marveč da se ga obrani. Juristična zmota je trditve, da je atentat pomenjal tudi zločin javnega nasilja, ker nedostaja prvega predpogoja: hudobnega namena.

Zagovornik se spominja one temne noči ob bosanski meji. V neki vasi pod milim nebom je obtoženec čakal tam mladeničev. Deklamiral je pred njimi fantastično in strašno dolgo pesen. Govornik si je pri tem mislil: ubogi norec! In danes vidi tega norca pred sodiščem, kjer se mu je napravilo vsa odgovornost za atentat.

Toda neizvedenci, temveč sodniki imajo tu soditi. Branitelji so tekom procesa jasno dokazali, da si mnenja na eni strani na-

sprotujejo, na drugi strani pa ne odgovorjajo niti najprimitivnejšim zahtevam moderne vede. Govornik je dokazoval na podlagi Lombrosove teorije, da je Jukić ravnal vsled socialnih razmer in nesrečne svoje individualnosti. Nesrečne razmere, hereditarno obremenjenje in alkoholna opijanost so stisnile nesrečnežu morilno orožje v roko. Ravnal je pod nezogibnim pritiskom.

Po zakonu obtoženec ni odgovoren za ta svoj čin.

Iz vzrokov moralnosti ta njegov čin ni navaden zločin. Goreča ljubezen do domovine in naroda mu je stila v roko orožje. Ne smemo pozabiti, nadaljuje govornik, da živimo v času, ko tudi najkonservativnejši zunanji elementi opazujejo z boljo v srcu trpljenje teh nesrečnežev ter vidijo, kako se jim odteguje še ta trohica svobode, kar je imajo.

Drž. pravdnik je konstruiral celo zlotniško organizacijo ter nas je hotel prepričati, da je družba brežvestnih mladeničev hotela odstraniti drž. oblast z bombami in revolverji.

To grozno obtožbo je izrekel nad mladiči, ki da so inscenirali ta atentat. Če bi imel jaz sina, ki bi bil danes na zatožni klopi, bi moral svobodo reči, da bi bil ponosen na svojega sina, ki bi sedel med temi obtoženci. Kar so ti današnji obtoženci storili, so storili po sugestivnim impulzom Jukića. Po § 2 kaz. pravnega reda je jasno dokazano, da so storili svoj čin pod psihičnim pritiskom, a ter da za svoj čin niso odgovorni.

Govornik je nato prešel na slučaj Kevč v ogrsko-hrvatskem parlamentu, toda predsednik ga je prekinil. Govornik dr. Prebeg je pripomnil, da bi moral državni pravdnik postati vti na obtožbo klope tudi poslanca Kovač, kajti jasno je, da če ne bi bil ta izvršil atentat v ogrsko-hrvatskem parlamentu, tudi Jukić ne bi bil izvršil atentat na komisarja Cuvaja. Dr. Prebeg je končal svoj govor. Današnji obtoženci ne spadajo ne na morišče in ne v zapore, temveč v bolnišnico za umobolne. S dni dnevno izreče edino pravilno razsodbo, to je: naj popolnoma reši obtožence.

Drugi branitelj dr. Katičič, za Bublča, je rekel, da je postala na Hrvatskem navada, da za vsako še tako nedolžno politično gibanje inscenirajo veleizdajniški proces. Trdi za današnje obtožence je bila pripravljena obtožnica v veleizdajniškem smislu, toda v zadnje trenutke je državni pravdnik izgubil pogum, gotovo ker je dobil migljaj od zgoraj. Govornik prosi oprostilno razsodbo za svojega klijenta, kajti jasno je, da se mora razsodba za čin njegovega klijenta glasiti edino le oprostilno.

Dr. Talar, za obtoženca Cvijica in Cesarca, je kritiziral oistro policijski protokol. Tek razprave je jasno dokazal, da so bile policijske izpovedbe obtožencev izsijane. Ko so hoteli obtoženci svoje izpovedbe pred drugiči pred preiskovalnim sodnikom, jim je ta rekel, da to ne gre ter da bodo na glavni razpravi govorili lahko drugače. Govornik je dokazal, da mora sodni dvor njegova klijenta dati oprostiti.

Naslednji branitelj, dr. Šedjan Budisav-

besede, in ko je hotel slučaj, da je priletel semkaj ravno v tem trenutku domača pesem, ji je vsa notranjost odmevala miline in krasote pesmi in bilo ji je, kakor da posluša svoje dobro dobo jazo iz ranih in najmlajših otroških dni. In ker je bila iskrene srca, je takoj izrazila svoje veselje in zadovoljstvo in opozorila Tivadarja na pesem. Ona je bila namreč v sorodstvu s pokojnim škofom Vrhovcem in se ji je, ko je bila še otrok, večkrat mudila prilika, da je slišala od škofa — strica, kako lepa je hrvatska pesem.

Ko je vam všeč, mora ugažati tudi meni! — Je odgovoril galantno, toda tudi ironično Tivadar, pa takoj dostavil napram najbližji gospe: — Toda spominja me nekoliko — Afrike in zamorskih pesmi.

Gospa se je glasno nasmejela dovtipu in za njo vse druge. Mala Žitkovičeva je nezadovoljno in precej ježno mahnila s plavko po zraku; nolepa peresa na grški košufi so se stresla, ko je z živo kretnjo dvignila glavo pokoncu. Toda — isti trenutek zasvira godba valček in že je končala Oršičeva v rokah najboljšega plesalca zagrebških salonov, Avrela Muževića, častnega varmediljskega notarja, poletela mimo njih. Tudi po Ženiko je prišel neki eleganten plemič in tako po vrsti tudi po druge ter je Tivadar ostal sam. Z dolgim pogledom je obšel dvorano, da poliče krasno gospo, ki jo je prej videl na vogalu. Med

ljevici je prešel tekem svojega govora na politično polje ter je dokazal, da je nemogoče, da bi bili ti mladiči inscenirali tak veleizdajniški komplot. Zbrane osebe, ekscelence in visoki dostojanstveniki se lahko spominjajo, da so v svojih mladih letih tudi inscenirali take kompote ter da so se kasneje morali smejati svojim neumnostim iz otroških let. Govornik je spominjal nekega dalmatinskega politika, ki je kakor deček snoval zarotniške kompote in sicer proti prestolonasledniku, ki so ga hoteli umoriti. „Zarotniki“ so izkazali svoje revolucionarno mišljenje s tem, da svoje žrtve — niso pozdravili. Ako ne bi prišel Jukić med današnje „zarotnike“, bi ostal ves komplot le otroška izroča. Ako danes ne bi vladale na Hrvatskem take politične razmere, bi tem mladičem ta zarota ne bila prišla na um ter bi se pridno učili. Trditve, da stoji za vsem komplotom jugoslovanska ideja, je malo čudna.

Če je to res, potem je ta fakt resen memento vsem odgovornim faktorjem. Radi te ideje se vendar obtožencev ne more citirati pred sodni svor. Malo čudno je, da se pred vsakim političnim gibanjem na Hrvatskem dela odgovorno za to Srbijo kot nositeljico jugoslovanske ideje. Ta ideja si je pridobila tal med Srbi, Hrvatini in tudi Slovenci ter prodira vedno bolj v širše mase jugoslovanskega naroda. Govornik je povdarjal nedolžnost svojega klijenta Neldhardta in drugih obtožencev.

Razprava se je tu prekinila do 5 pop. Govornik dr. Budisavič je kritiziral obtožnico, ki je v juridičnem smislu popolnoma zgrešena. Drž. pravdnik obdoljuje obtožence Narančiča, Saraniča in Glogoša, da niso ovadili Jukića. Toda, kar so vedeli ti trije, je vedelo vse mesto, je vedela tudi policija. Tri trije niso hoteli biti denuncijanti svojega prijatelja, in radi tega naj se jih obsodi?

Po repliki drž. pravdnika, je sledila duplika braniteljev, na kar je predsednik podelil besedo obtožencem. Ti so zatrjevali svojo nedolžnost. Pretresljivi je bil prizor, ko je obtoženec Bublč, ki so ga priveli v dvorano, jokaje zaklical predsedniku: Prosim vas, pustite me domov, jaz sem nedolžen!

Ob 7. uri je bila razprava zaključena. Predsednik je naznanil, da bo razsodba razglašena v ponedeljek ob 11. uri dopoldne. Štem je Jukičev proces končen.

BRZOJAVNE VESTI.

Vojni minister v Ljubljani.

DUNAJ 9. (Kor.) Vojni minister general pehote vit. Auffenberg se je včeraj podal v Ljubljano.

Kovaceva afera.

BUDIMPEŠTA 9. Sodni senat je sklenil, da mora posl. Kovacs, ki je izvršil atentat na grofa Tisza, še nadalje ostati v zaporu.

Obletnica kronanja papeža Pija X.

RIM 9. Deveta obletnica kronanja papeža Pija X. se je danes vršila slovesno. Cerkevna slavnost je bila v sikstinski kapeli v navzočnosti Sv. Očeta, vseh v Rimu bivaajočih kardinalov, diplomatskega zbora,

pari, ki so plesali, je ni našel, niti med gospe, ki so se vsedle po kanapejih fotelj ob stenah. Zato se je prerl iz dvorane in krenil v bližnje salone. Tu jo je našel v tretji sobi, takozvani „zeleni“. Sedela je sama na zelenem fotelju, precej globoko naslonjena vanj in kakor zamišljena. Tivadarja ni opazila.

— Ah, Madlena! — se mu iztrga radosten vzklík, in opazivši na lepem pravilnem lica gospe nemilostiv smešek, je pospešil svoje lahne korake in precej krutno pokihel k njej ter prijel z živahno kretnjo ponujeno mu krasno dolgo roko, da jo dvakrat poljubi.

— Igrali ste mi iz duše! — je izpregovorila gospa v dovršeni francosčini in zalakko petegnula roko iz njegovih obeh rok.

— Pa vendar nista prišla, da mi poveste to! — ji je odvrnil z nežne grajo. — Vse se je zgrnilo okrog mene — samo vas ni bilo! — Vas moram iskati jaz.

— No, bodite prepričani, dragi Teodor — da sem morebiti jaz uživala najbolj, gotovo pa najbolje razumela vašo glasbo.

— Vi razumete samo moje glasbo, — ali mene — mene da bi razumela! Verjamete li, da sem le zaradi vas prišel v to malomestno gnezdo, — a ne zaradi svojega dobrotnika škofa?

— Ha — morda pa vendar še najbolj zaradi kolere, ki, kakor smo čitali, strašno besni v Parizu? —

rimskega plemstva in zelo mnogo povabljenih gostov.

Izprtje delavcev.

BRNO 9. Izprtje delavcev volnene industrije stopi v veljavo jutri zvečer.

Dijak zlorabil deklico.

DUNAJ 9. Na policiji je danes izjavila 15letna Marija Pišnik, da jo je neki dijak izvabil v svoje stanovanje, jo tam s kokainom popolnoma omamila in na to izvršil na njej nenraven čin. Policija je dijaka zaprla. Piše se Schulze.

Eksplozija vročega železa.

KARAMSEBES 9. (Krasno Szoreny). Tukaj je neki delavec polni vroče železne plošče z vodo, vsled česar je nastala eksplozija Dva delavca sta bila ubita.

Kolera.

BUDIMPEŠTA 9. Ogr. biro poroča: Vest, da se je v Siblnju pojavil slučaj kolere, je popolnoma izmišljena.

Grozna rudniška katastrofa v Bochumu.

VILLA HUEGEL pri Essenu. 9. Cesar Viljem se je podal popoldne s princem Henrikom, državnim kancelarjem in vsem spremstvom na mesto nesreče v Gohrde. — Cesar odpotuje od tamkaj na Wilhelmshöhe.

MONAKOVO 9. Princ-regent Lintpold je daroval za ponesrečene rudarje v rovu „Lothringen“ 5000 mark in postal cesarju Viljemu izraz sožalja na toliki nesreči.

BOCHUM 9. Doslej so potegnili iz rova 107 trupel. Šest rudarjev je še v rovu. Enega rudarja pogrešajo.

Petrolejski studenec v ognju.

MORENI (Rumunija) 9. Petrolejski studenec, ki daja okoli 100 vagonov petrolja na dan, se je unel. Ogenj se je razširil še na šest drugih studencev in šest rezervarjev. Ena oseba je zgorela v ognju; druge tri so bile ranjene. Škoda je velika, vendar je pokrita z zavarovalnico.

Potres.

BUKAREŠT 9. (Kor.) Ob 3.40 zjutraj je bilo čuti tukaj potresni sunek.

SOLUN 9. Ob 3 zjutraj je bilo čuti tukaj valovit potres, ki je trajal pet sekund.

CARIGRAD 9. Potres je povzročil tukaj malo škode. Nekoliko hiš je bilo poškodovanih in je dobilo razpoke.

CARIGRAD 9. Danes ob 3.10 zjutraj je bil tukaj močan potres. Čutili je bilo tri močne sunke. Med prebivalstvom je nastala velika panika.

DUNAJ 9. Potresni aparati so zabeležili danes zjutraj zelo močan potres v daljavi kakih 1400 km. Začetek ob 2.31.26 zjutraj, največje tresenje tal okoli 2—3 mm ob 2.36, konec proti 4 zjutraj. Potresni sunki so bili na Dunaju tako močni, da je horizontalni seismograf vrgel prče obe peresi.

Tudi potresni aparati tukajšnjega pomorskega observatorija so zabeležili včeraj zjutraj daljni katastrofalen potres, katerega ognjišče je utegnilo biti oddaljeno 2000 km. Začetek ob 2.31.27 predpoldne; pravo tresenje tal v Trstu je bilo tako veliko, da niso mogla peresa aparata popolnoma zabeležiti obsežnosti. Prav tako je tudi hidrografični urad v Pulji zabeležil daljni katastrofalen potres.

— Madlena! — Ne šalite se in ne mučite me. Vi veste, kaj čutim za vas! Sicer sem pa sedaj nazadnje prišel iz Pešte. — Prišel sem pa zaradi vas.

— Ah — vi še vedno nočete opustiti svojih — svojih — eh — pustiva to! — In nestrpno je vstala s stola. Stala je sedaj v vsej svoji krasoti ravno in dostojanstveno poleg mramornate mizice, ki je bila pred zalog garnituro. Tivadarju so se v pravem smislu besede obsenile oči one divne lepote, ki jo je gledal pred seboj. Ne samo, da je precej visoki stas, bujno in mehko zaobljen s krasnimi oblikami in črtami, imel v sebi i kraljevski sijaj Junone i bujni, sladki čar Venera, temveč je še bolj zavzela lepota ovalnega lica, nenavadno bele polti, a finih in ljubkih črt, ki so se odlikovale z mirom in nežnostjo ter dobivale po velikih črnih očeh globokega pogleda neki melanholičen, tajinstven izraz. Gosti, dolgi črni lasje so bili spleteni v grško frizuro in proti modri ni imela koalfre, temveč so bili ozaljšani samo z biserim nakitom. Lepo lice je zavzelo neki strog pa zopet žalosten — bolesten izraz, ko je Tivadar izrekel zadnje besede.

— A propos, — dragi Teodor — ali je res, da je odšel Ivo Kotromanić iz Pešte? — ga je vprašala naenkrat z nekoliko negotovim glasom — in pobešenim licem.

(Dalje.)

PODLISTEK.

Osvit.

Slike iz tridesetih let.

Spisal Keaver Sandor Galski. — Prevaj. E.

V tem trenutku zadoni odzunaj skozi poluodprte zastornice altanskih vrat težaska pesem. Od nekod iz vrhov in polj za Vlaško ulico ali odkog drugod je prihajala pesem. Dolgi, zategnjeni akordi so imeli v sebi isto melanholijo, kakor mrak hladnega deževnega večera za neugodne pomladi na polju. Kakor iz bogvedi kake daljave so prodrali semkaj glasovi narodne pesmi do zaprtih oken in skozi debele zidove škofovskega dvorca, le skrivaj se plazeči skozi ozko odprtino odprtih zastornic. Razločeval pa se je vendar popolnoma točno napev — tako žilostna in od davnine tajnstvena kmetijska hrvatska pesem. No — tu je ni razumel nihče in kakor da jih je sram pesmi, se priznavala vsa ta krasna lica okoli Tivadarja, da so prepričana o resničnosti njegovih besedi. In skušali so s povzdignjenimi in hrupnejšimi glasovi zatopiti in zakrčiti skromno pesem, ki je vzcvetela na rodni grudi. Edino le mala gospa Žitkovičeva ni razumela glavnejšega in na drugi predmet zaobrnjenega razgovora svojih tovarišic. Njo so nasprotno nekake užalile Tivadarjeve

Naš boj proti dvojni meri avstrijske vlade

K jutrnjem javnemu shodu.

Kakor razvidno že iz včerajšnjega piziva na čelu tega lista, sklicuje za jutri ob 10. uri predpoludne politično društvo „Edinost“ javen shod v gledališki dvorani „Narodnega doma“.

Sedanja doba poletne vročine gotovo ni ugodna za prirejanje shodov v zaprtih lokalih. Žrtev je to za one, ki sklicujejo, in žrtev za one, ki so vabljani. Ali vprašanje, ki je na dnevnem redu, je tako važno in nujno, da so dolžni vsi tržaški Slovenci, brez razlike stanu in političnega mišljenja — ako niso Slovenci le z besedo, ampak tudi iz srca in dejanja — da doprinesejo jutri to žrtev in se udeležijo shoda, da se združijo v skupen protest proti večni krvavi krivici in v manifestacijo za naše kulturne zahteve, utemeljene v pisanem državnem in v nepisanem človeškem pravu, da se združijo v gromeč soglasen klic do vseh onih faktorjev, ki nam danes še, v dobi civilizacije in humanitete, brutalno odrekajo to, do česar nam dajajo pravico zakon, kultura in humaniteta — do vseh tistih faktorjev, ki nam odrekajo pouk v materinem jeziku — da se združijo v klic; prenehajte s krivico, ki je v sramoto Vam, moderni družbi in pravni državi!

Ne zapirajte tisočem in tisočem tržaških Slovencev poti do narodne šole! Dajta tudi tržaškim Slovencev tiste pogoje za razvoj, ki so jih prvi pedagogi sveta označili kakor prvo in neizogibno potrebo za vspešno delovanje šole: **ustvarite jim možnost do šolskega pouka na podlagi materinega jezika!**

Neštetokrat smo se že zbrali v ta namen. In zbrali se moramo zopet jutri in zbirati tako dolgo, dokler ne zmaga pravica tržaških Slovencev do svoje šole s poukom v materinem jeziku. Kajti šolsko vprašanje je za nas življensko vprašanje. V polni meri velja za nas znana resnica: **narod brez narodne šole je narod brez bodočnosti!** Razloga je dovolj za nas, da se nikdo ne odteza temu boju in da nas dotedaj nevpelje ne prestrašijo in da se ne plašimo nadaljnjih bojev, nadaljnega truda in tudi nadaljnjih žrtev.

A ravno letos, ravno sedaj, ko se bliža začetek novega šolskega leta, imamo tržaški Slovenci posebnega vzroka, da se čim ostrije oglašamo se svojimi zahtevami in da čim odločneje protestujemo proti krivici, ki se nam godi, in proti zapostavljanju, ki je trpimo na tem najvažnejšem polju razvoja narodov.

Protestovati moramo še posebno proti **dvojni meri, ki jo rabi naša naučna uprava v prilogi ne le našim sodeželanom italijanske narodnosti, ampak tudi v prilogi tistim priseljencem, ki nimajo tu nikakega prava, ker niso avtohtono prebivalstvo — Nemcem!**

V članku „Naša šolska statistika“, ki ga je priobčil naš list v izdanju od 21. julija, so dobili čitatelji eklatantnih dokazov, kako tista vladina dvojna mera na naravnost osupljiv način favorizuje Italijane in Nemce in zapostavlja in tlačja nas Slovence.

Za mizerijo podržavljenja 5 razrednih učiteljev na naših družinskih šolah, namenjenih torej avtohtoni domači narodnosti, dobe letos nemški nedeželani 32 nemških učiteljev, na raznih šolah, dobe po imenu sicer zasebni, v resnici pa od države vzdrževan dekliški licej, poleg neštevilne že obstoječih razredov ljudskih in meščanskih šol, in dveh nemških srednjih šol v Trstu, dočim okoli 60.000 tržaških Slovencev — in to po oficijelnem ljudskem štetju, ki pa je še precej daleč od resničnega števila — nimajo ljudskih šol, nimajo strokovnih šol nimajo meščanske šole, nimajo nobene srednje šole, tako, da ostanejo tudi za bodoče leto brez vsake šole nad šeststo šolsko leto ljudske šole (ki pa jo imamo le po zasebni slovenski poizvedljivosti). To je krivica, ki kriči, to je dvojna mera, ki smrdi do neba in ki nas zove v neizprosni boj.

Pa tudi našim Italijanom je odprla vlada svojo radodarno roko v nenavadni meri. Zagotovila jim je predavanja o državnopravnih in pravdoznanskih vedah na tukajšnji trgovski akademiji Revoltella, kar je dejstvo velik uspeh naših Italijanov za uresničenje njihovega vseučilišnega postulata. Nam niti ljudskih šol, Italijanom — uni-univerzo! In to vspricho dejstva, da so Italijani — izvzemši njihov vseučiliški postulat — že popolnoma saturirani na šolskem polju v vsakem pogledu. Krivica je kričeča tembolj, in jo moramo mi občutiti tudi kakor zasmehovanje od strani vlade, ker so ravno Italijani tisti, ki nam odrekajo tudi najelementarnejše in najprimitivnejše pravice na polju šolstva. Slovenci, ki so bili doslej tepeni po nenaklonjenosti vlade in po zapostavljanju od strani tržaške italijanske občinske uprave, naj trpe še nadalje tako zapostavljanje in žaljenje, oni pa, ki so delali do sedaj krvavo krivico in ki jim v krivici in v sovražstvu zakrknjeno srce nima nikakega čuta za pravice sodeželanov oni naj dobe — **novo, debelo in masno nagrado!**

Vrhu te pridobitve v vseučiliškem vprašanju pokloni letos vlada Italijanom še drug dragocen dar: **podržavi jim komunalno**

laško realko, kar bo pomenjalo za Italijane (ker imajo mestno upravo v rokah) razbremenjenje blizu 200.000 K na leto.

Ali tu treba malega pojasnila, da ne bo nesporazumljenja in da nam ne bi kdo očital nedoslednosti. Kajti ravno slovenski zastopniki so bili vedno zato, da občina sprejme ponudbo vlade in da dela na to, da bi prešli obe občinski šoli, gimnazija in realka, v državno oskrb, s čimer bi se občina iznebila velikega bremena kakih 400.000 K na leto, kateri denar bi potem mogla porabiti za druge koristne in dobrodelne naprave.

Upirali pa so se vedno Italijani iz razlogov, ki jih ne treba še-le pojasnjevati. A ravno tu se nam kaže v drastični luči dvojna mera naše vlade in nje nenaklonjenost do Slovencev.

Neizprosno odklanjajoč vsako zahtevo slovenskih občinarjev na šolskem polju, se je naša občina nasproti vladi rada izgovarjala, da novim zahtevam Slovencev ne more ugoditi radi pomanjkanja sredstev, ker zahtevata obe komunalni srednji šoli velikih žrtev. Ali ni prišel torej ob pogajanjih za podržavljenje mestne realke za vlado — ako bi bilo pri njej le količikaj nepristranosti in pravičnosti tudi do Slovencev — najugodnejši moment, da bi lepo rekla Italijanom: Država Vam odvzame breme do občinske realke. Vaša občinska blagajna bo razbremenjena s tem za kakih 200.000 K na leto; zahtevam torej od Vas, da sedaj vsaj del te lepe svote porabite za pomoženo in spopolnjenje slovenskega šolstva, kar je občini v neizogibno dolžnost že zato, ker je tretjina občinarjev slovenske narodnosti in ker tudi ti slovenski občinarji morajo plačevati občini davke in doklade, istotako kakor italijanski občinarji!

Ta pogoj bi bila morala — vporabišči preugodni trenotek — staviti vlada za podržavljenje občinske realke. Ali ni storila tega. S tem je pokazala, da sama neče biti pravična nasproti Slovencev in je pokazala tudi, da noče siliti občine v pravičnost do slovenskih občinarjev. Pokazala je vnovič in eklatantno, da ima še vedno v rokah dvojno mero: eno, veliko in obilno, za Italijane in Nemce, drugo, tako malo, da je skoraj ni videti, pa za Slovence.

Proti tej krivici občine in proti pristranosti vlade moramo mi nastopati vedno in vedno, brez strahu in z vso odločnostjo, in pripravljeni za vsak trud in za vsako žrtev. To je tisti veliki razlog, ki je prisilil naše politično vodstvo, da je v zvezi sedanjih zašod v zaprtih lokalih neugodni dobi sklicalo jutrnji javni shod, posvečen vprašanju, ki je življenskega pomena za bodočnost tržaškega Slovencev. Tržaških Slovencev — brez razlike stanu in političnega mišljenja — dolžnost je, da se zbero na tem shodu in se združijo v grogovit protest proti krivici in v ponovno odločno zahtevo po pravici, da zaključijo slavni naši vladi: **konec bodi enkrat tvoji dvojni meri!**

Tržačan ponesrečil v Kamniških planinah.

(Izvirno poročilo.)

Kamnik, 8. avgusta 1912.

Dne 6. t. m. se je podal tu na letovišcu nahajajoči se voditelj pisarne ravateljstvenega oddelka c. kr. namestništva v Trstu, g. Jurcich, na turo v Kamniške planine. Na povratku z Velike Planine v Kamniško Bistrico, na potu na Dol, v bližini, kjer kopljejo material za snažilni prah za tovarnarja g. Radesicha v Trstu, Via Fabio Severo 6, se je g. Jurcich spodrsnilo na plezro, nahajajočem se ob strmih serpentinah, ter je zdrknil po plazju navzdol. Drsal se je kakih 30 m daleč in potem obležal v nezvesti med skalovjem. Tako je ležal g. Jurcich vso noč, t. j. od 6 zvečer dne 8. t. m. do 6 zjutraj drugega dne. Tedaj pa, t. j. ob 6 zjutraj dne 7. t. m., so ga našli delavci g. Radesicha pod vodstvom g. Frana Koširja. Nezvestnega ponesrečenca so prenesli po strmih serpentinah v gozdarsko kočjo, ki je last kamniške meščanske korporacije, na Koplje. Ta kočja je oddaljena od kraja nesreče približno 2 uri in so ponesrečenca — na nosilnicah, improviziranih iz smerečja — z največjim trudom spravili do sem.

Slučajno je prišel — v družbi svoje soproge — v istem času mimo omenjene gozdarske kočje v Kamniško Bistrico gredoči g. dr. kemije Viktor Jeločnik, nameščen v smodnišnici v Wöllersdorfu, a se sedaj nahaja na letovišču v Kamniku. Dr. Jeločnik je ponesrečenca za silo obvezal rane in mu nudil prvo pomoč, ter je na podlagi vestne preiskave ugotovil, da si je ponesrečenec pretresel možgane, zlomil roko in nogo ter dobil na obrazu močne poškodbe. Ko je dr. Jeločnik preiskal ponesrečenca, je bil ta pri nezvesti; na podlagi listin, ki jih je imel ponesrečenec pri sebi, pa je bilo možno ugotoviti njegovo istovetnost. Dr. Jeločnik je ostal pri ponesrečenca vse popoldne.

Todi mimo je šel uradnik ljubljanskega mestnega magistrata g. Kalš, se ustavil, ter pomagal dr. Jeločniku na samaritanskem poslu.

Trudopolnemu prizadevanju obeh gospodov se je končno posrečilo g. Jurcich spraviti k zavesti. Iz pripovedovanja ponesrečenca sta doznala omenjena gospoda, da

mu je izpodrsnilo, ker ni imel za tako turo primernih čevljev.

Stanje g. Jurcich je zelo nevarno, tako, da ga ni možno spraviti niti v Kamnik, do kamor je od Koplja kaki 2 uri.

Iredenta, gnillav in polom v Pull.

Pula, 8. avgusta.

Kakor je „Edinost“ že poročala pred kratkim, je bil podjetnik tukajšnjega gledališča imenom Bolelco starejši — regnicolo seveda — izgnan iz Avstrije radi demonstracij, dogodivših se v gledališču. Ta je moral seveda zapustiti Pulo približno že pred mesecem dnij, dočim je njegov sin ostal tu. Ker pa mladi mož ni bil nič kaj zadovoljen, da je moral oči oditi, se je ob vsaki priliki jako razžaljivo izražal o Avstriji in nje zakonih. Radi tega je bil včeraj aretiran in postavljen pod ključ. In bržkone ga doleti ista usoda kakor očeta.

Istotako je bil aretiran predvčerajšnjim posestnik tukajšnjega hotela „Elizabeta“, a to iz naslednjega razloga: Barbalić je že imel čez 6 mesecev intimo razmerje z nekim dekletcem iz Pule. Pred nekaj dnevi je pa ta don Juan povabil deklo v svoj hotel in jo tam vso noč pridržal pri sebi. Ker dekleta vso noč ni bilo domov, je njen oče, ves v skrbeh, prijavil policiji, da je deklo izginilo. Ko pa je naslednjega dne deklo prišlo domov, jo je oče takoj odvel na policijo, da pove, kje je bila in kaj je delala. Iz početka je jokajoč vse tajila, a na zadnje je na pritisk policijskega uradnika in pred pretnjo z zaporom, vse priznala. Zdravniška preiskava pa je ugotovila, da je deklo inicirano. Odveli so jo v bolnišnico, a nesnago Barbalić so spravili v zapore. Dekletu je — 13 let. Govori se, da je v tej aferi konpromitirana tudi neka gospa, ker je baje igrala vloga zvočnice.

V četrtek se je vršila na okrožni sodnji v Rovinju razprava proti znanemu aretirancu Brosinu starejšemu. Na razpravi je priznal, da je jemal material in delavce občine za svoje potrebe in sodišče mu je prisodilo 6 mesecev. Inženir Manzin, nameščen pri mestni plinarni in svojedobno adolatus znanega Lebana, je dobil pred 3 tedni 14 dni dopusta. Ali do danes se še ni povrnil in se sodi, da je bržkone pobegnil v Italijo, oziroma se noče povrnil od tam. Ali ima tudi ta kaj na vesti? Če kaj izvemo o tem gospodu, vam sporočimo.

Mestni svet tržaški.

V navzočnosti 60 svetovalcev je župan otvoril sejo točno ob 8. Galerija je bila nabito polna, vse je imelo utis, da bo seja burna. Zares se je elektrika, ki je bilo v obilni meri v dvorani, večkrat in ob vsaki priliki, razpočila, da je gromelo po dvorani. Spoprijeli so se člani večine in socialno-demokratske manjšine očitajoči si grehe v privatnih in javnih zadevah.

Kakor prvi se je prigrabil k besedi svet. Cerniutz, ki je interpeliral župana, kaj da je z njegovim nujnim predlogom, stavljenim že marca meseca v tem mestnem svetu v zadevi mestnega zavoda za mala stanovanja. Tedaj se je rekel, da rešitev tega vprašanja ni nujno, ker postane aktualno še le meseca februarja 1913, sedaj smo pa že v agustu in dovoljuje si vprašati g. župana, če misli kaj kmalu staviti na dnevni red zopet to vprašanje.

Enako vprašanje je stavil interpelant na župana glede komisije za določitev odgovornih in selitnih rokov, katero je izvolila tukajšnja trgovska in obrtna zbornica in v katero je mestni svet volil svoje zastopnike.

Tretje vprašanje interpelanta se je nanašalo na njegov nekdanji predlog glede varstva onih uslužbencev javnih oblasti, ki so organizirani. Pripominja, da sta bila 2 gasilca disciplinarno kaznovana, ker sta si dovolila pritoževati se čez svoje prestojnike. Naravnost srednjeveško da postopa novi podpoveljniki občinskih redarjev. Od njih da zahteva, da so zvečer že ob 10 doma, kar se dandanes niti od otrok več ne zahteva.

Slednjič je vprašal župana, kaj bode z nova stavil na dnevni red njegov predlog radi odprave prisilnega celibata učiteljc. Zato ker ta uredba odgovarja principom nacionalno-liberalne večine, vendar ne sme trajati večno. Še Dunaj, ki ima popolnoma klerikalno in nazadnjaško zastopstvo se je sramoval take določbe in jo je odpravil. Trst je edini, ki se še krčevito drži.

Župan je na to odgovoril, da se določne komisije bavijo z vsemi od njega omenjenimi predlogi in da pridejo poslednji v prihodnjih setah na dnevni red. Ravno vprašanje zaradi malih stanovanj je komisija že konkretizirala svoje predloge in tudi komisija za odgovode in selitne roke se je bavila ravno danes s konkretnimi predlogi trgovske zbornice in pridejo ti predlogi gotovo najkasneje septembra meseca na vrsto v mestnem svetu.

Svet. Cerniutz: Jemljem na znanje in se zahvaljujem.

Priglasil se je potem k besedi svet. Pittoni. V komisiji je pred 2 leti stavil od glede nakupa prostora pri državnem kolonvoru zv vojašnice. Predlog je bil sprejet enoglasno. Vprašal je večkrat dr. Puecherja, kot člana mestnega odbora, če se mestni odbor bavi kaj s tem vprašanjem. Puecher

mu je vedno odgovarjal, da ne. Še le pred 6 ali 8 meseci se je mestni odbor spomnil na to. Asesor Pitacco je tedaj izjavil, da je dotično zemljišče mogoče dobiti le potom mešetarja, ker so se začeli zanje zanimati privatni kapitalisti in da bo občino stalo 500.000 K več. Čudno je, zakaj se izvrševalni odbor mestnega sveta ni takoj posprejel dotičnega sklepa za stvar zanimal, dokler niso še privatniki posezali vmes, čudno tudi, da ne more se pogajati direktno z vlado, temveč da rabi v ta namen posredovalca. Interpelant je šel v tej zadevi k namestniku in je videl, da namestnik sploh o zadevi ni bil nič informiran. Nevarnost pa je bila, da mesto ne pride do tistega zemljišča. Zato je on uporabil to priliko v neki interpelaciji v državnem zboru.

V prihodnji seji mestnega odbora je župan izjavil, da od interpelanta navedena dejstva ne odgovarjajo resnici. Župan, ki je bil po lastnih uradnikih slabo informiran, da ga je hotel postaviti na način na laž. Zato vpraša če je župan pripravljen to pomoto popraviti in informirati mestni svet, a) zakaj izvrševalni odbor mestnega sveta ni točno izvršil svoje naloge, b) da-li je bil isti informiran, da se tudi privatni zasebniki zanimajo za omenjeno zemljišče; c) zakaj se izvrševalni odbor ni obrnil naravnost na vlado; d) zakaj je traktiral z nekim cesarskim svetnikom (čegavo ime noče razbiti). Slednjič prosi župana, naj se predložijo vsi tozadevni spisi mestnemu svetu.

Župan je odgovoril, da ni imel namena dolžiti Pittonija laži. Trdi, da se v mestnem odboru ni omenilo, kakor trdi Pittoni,...

Svet. Puecher: (Se je govorilo!)
Svet. Brocchi: Se ni govorilo!
Župan: Se je govorilo!
Svet. Puecher: Imate slaba ušesa!
Župan: Jaz sem predsedoval in nisem nič slišal.

Svet. Puecher: Tako je!
Župan je nadaljal: Sicer sem interpeliral tudi druge člane mestnega odbora, ki tudi niso slišali, kar vi trdite. Natančneje, kar se tiče pogajanj s cesarskim svetnikom Wengerjem in ostalih vprašanj Pittonija odgovorim v eni prihodnji seji, kateri predložim tudi tozadevne spise.

Zaradi pomanjkanja prostora pripominjamo samo, da je nato Puecher v dolgo zasnovanem govoru dokazoval, da vprašanje vodovoda ni še zrelo za sklepanje, ker se je premalo jemalo v oziir druge načrte in se oziroja predlogi le na reko Timavo. Predlagal je zato, da se diskusija odloži za nekaj časa, da se spopolni material.

Debate o tem predlogu so se udeležili svet. Brocchi, Pittoni, zopet Brocchi in nato zopet Pittoni in slednjič dr. Wilan. Socialisti so napovedali obstrukcijo do skrajne meje. Predlogi Puecherjevi so bili v poimenskem glasovanju zavrnjeni. Natančneje jutri. — Prihodnja seja danes zvečer ob 7:30.

Domače vesti.

Vspreh puljskih Hrvatov. Iz Pule smo dobili vest da se s prihodnjim šolskim letom otvori tam obrtna šola, deljena na tri oddelke, hrvaški, italijanski in nemški. Čestitamo puljskim Hrvatom na tej pridobitvi. Ob tej priliki stavljamo do državne šolske uprave vprašanje: Kaj je s slovensko obrtno šolo v Trstu? Koliko časa še bo treba, da slov. delavci gledajo, kako jim tujerodci odjedajo najboljšo službo?! Ali so slovenski delavci tu samo v to, da plačujejo državi davke v denarju ni krvi?!

V boj za slov. srednje šolstvo v Trstu. Važnost slov. srednje šole v Trstu je neizmerna in za to zahtevo se morajo zavzeti vsi tržaški Slovenci brez razlike političnega mišljenja. Pomislimo samo, kako vrednost bi zadobila slovenska naša ljudska šola, ki mora konkurirati proti korupciji italijanskega magistrata, a ne daja svojim obiskovalcem pravice do obiskovanja srednje šole, ker slovenske šole te vrste — ni v Trstu! Vzroka propadanju slovenskih ljudskih šol v nekaterih krajih spodnje okolice je iskati samo v tej okolnosti. Človek nima poguma, da bi Slovincem, ki hočejo pošiljati svoje otroke na srednjo šolo priporočali, obisk slov. ljudske šole, ker je združen se zgubo enega ali dveh let. Zatorej vsi v boj za to naš opravično zahtevo s zavestjo, da pravica mora zmagati! Tudi državnozbornska slovenska delegacija na Dunaju naj se zavzame za to našo zahtevo vseslovenskega pomena.

Slovensko delavstvo v Trstu — jutri v Škedenj! Jutri priredi „Nar. del. org.“ v Trstu izlet v Škedenj, kjer prirede združene škedenjske skupine NDO veliko ljudsko veselico. Ko smo meseca aprila priredili izlet v Škedenj, je bil še hud mraz, brila je burja in nosilo je pesek po zraku. A vseeno nas je bilo veliko število. Navdušeno smo korakali za godbo in modro zastavo.

Takrat NDO v Škedenju še ni bila tako razvita. In šli smo tja samo s tem namenom, da delavstvo zbudimo, da je navdušimo za organizacijo. In res, imeli smo uspeha. Delavstvo v plavžih, čistilnici petroleja in drugod se je takoj začelo oklepovati NDO. Danes imamo v Škedenju že veliko število organiziranega delavstva. To je zelo razveseljivo. Pa navdušiti jih moramo enkrat. Najbolj jih razveseli, ako pride iz

Trsta veliko število organiziranih slovenskih delavcev. To bo njih največje veselje, ko bodo videli, da niso osamljeni, ampak, da stoji tržaški tovariši za njimi. V resnici upamo, da se slovensko delavstvo v Trstu odzove vabilu NDO ter se pridruži jutri izletnikom, ki odkorajo z godbo in zastavo na čelu.

Danes zvečer v Barkovljah, kjer pride redita pevsko društvo „Adrija“ in odsek „Tržaškega Sokola“ v Barkovljah zabavo na morju s petjem, godbo, umetnimi ognji itd. V posebni ladiji se bo nahajal tudi buffet. — Ladije odrinejo iz pristanišča točno ob 8 in pol zvečer.

V slučaju, da bi nocoj ne bilo morje mirno, se prenese zabava na jutri, nedeljo 11. avgusta 1912 ob 7 in pol zvečer.

Tržaški polki na vojaških vajah Pešpolk št. 32 (3 bataljoni) odpotuje za običajne jezenske vojaške manevre 22. t. m. predpoldne in se vrne v Trst 7. septembra. — Bosanski pešpolk št. 4 odpotuje iz Trsta 22. t. m. in se vrne 7. septembra. Tretji bataljon pešpolka št. 97 odide dne 23. avgusta in se vrne 7. septembra. Pešpolk št. 87 (Pula) in drugi bataljon omenjenega polka, nastanjenega v Celju, odpotujeta 23. avgusta in se vrne 5. septembra. Manevri se bodo vršili v Hrpeljah, Divači in okolici.

Izletnikom na Bled naznanje. Povprašuje se od raznih strani, bo-li znižana cena na posebnem vlaknu na Blejsko sokolsko slavnost dovoljena le Sokolom, ali tudi drugim izletnikom.

Naznanjamo, da bo cena za vse izletnike jednaka in sicer za III. razred Trst-Bled in nazaj 5 60 K, Gorica-Bled in obratno 3 20 K. II. razred Trst-Bled stane 8 80 K.

Brzjavna služba na pošttem uradu v Materiji. Dne 5. avgusta t. l., se je uvedla na pošttem uradu Materija, pol. okraj Volosko, brzjavna služba z omejenim službenim časom.

Trgovski pomočniki so vabljeni na važen sestanek jutri v nedeljo ob 9 predpoldne v „Trgovsko izobraževalno društvo“ ul. sv. Frančiška 2.

Tržaška mala kronika.

Trst, 9. avgusta 1912.

Skočila z okna. Danes polnoči je videlo pet mladenčev, ki so se vračali s sprehoda v bošketu, kako je iz hiše na oglu ul. Pindemonte in Margarita skočila neka mlada ženska z okna. Ko so tekli na lice mesta, je kričalo dekle, ki je bilo v sami srajci, v nemškem jeziku: „Dal mi je piti in me vrge skozi okno!“ Pozvali so zdravnika z rešilne postaje, ki je došel kmalu in obvezal za silo dekle, ki si je ob padcu zlomilo levo roko, in eno rebro, se pobilo po obrazu in zadobilo tudi notranje poškodbe. Med tem se je z okna v petem nadstropju pojavil mož, ki je vprašal, kako se počuti dekle. Redar je hitel v hišo in aretiriral omenjenega moža, pri katerem je, kakor se je pozneje izkazalo, omenjeno dekle služilo za dekle. Je to 46letni trgovec Elio Coen, ki je poročen še le tri mesece. Zakonska dvojica, ki je bila potem zasljučena, je pripovedovala sledeče o dogodku: Služkinja, 24letna Josipina Wulz iz Koroške se je okoli polnoči podala v svojo sobo. Nakrat je začela klicati na pomoč. Ko je zakonska dvojica prihitela v sobo, je dekle že skočilo skozi okno. Odločno je g. Coen zanikal, da bi bil prej sploh stopil v dekletovo sobo. Ko se je Wulzova pri svojem zaslišanju zapela v razna protislovja in se je zdela izpovedba Coenova verjetna, je bil zopet izpuščen na svobodo. O Wulzovi pravijo, da je histerična.

Josipina Wulz je umrla za dobljenimi poškodbami danes ob 3 30 popoldne. Ob 4 pop. je šla sodna komisija obstoječa iz dr. Luccardija, zdravnika dr. Seuniga, višega komisarja Kurzemanna in višega komisarja dr. Zecchinija v stanovanje g. Coena, kjer se je pripetila tragedija, da v zame vso stvar na zapisnik. Ugotovili so sledeče: Obedna soba, s katere okna je skočila, ali je bila vržena Josipina Wulz, je tik spalne sobe soprogov Coen. Wulzova je bila osem dni v službi pri Coenovih in že prve dni se je poznalo, da je dekle zelo histerično in bržkone je imelo tudi fiksno idejo, da se jo preganja.

Razum poškodb, ki smo jih omenili gori, je imela tudi roke razrezane in krvave. V četrtek zvečer je odšla od doma ob 8 in potem se je vrnila ob 10, dočim sta soproga Coen, ki sta bila v kavarni, prišla domov ob 11 in sta našla služkinjo že v postelji. Kmalu potem ko sta bila doma, je Wulzova vstala in je rekla, da hoče iti proč. Tudi je bila videti zelo znežena. Coen nima niti najmanjšega, znaka na rokah ali kake praske, tako tudi ne obleka, ki jo je imel omenjeni večer, niti ni poznati kakega sleda v sobi, kjer se je pripetila tragedija, da bi se vršil kak boj med služkinjo in Coenom.

Iz omenjenega je popolnoma razvidno, da je Wulzova razbila z roko šipe dvojni okenj v jedilni sobi in da se je potem vrgla dol. Fiksna ideja, da se jo preganja, jo je potem, ko je ležala na cesti, napotila, da je rekla, da jo je Coen hotel najprej posiliti, potem jo zagnati skozi okno. V bolnišnici je potem pa izjavila, da se je vrgla sama skozi okno. Tudi je izključeno poskušeno posilstvo od strani Coena, kajti spalna soba soprogov je tik obednice in če bi mož, ki je

poročen še le dva meseca, skušal posilstvo, bi bila soproga, ki se je komaj legla spat, to v sosedni sobi gotovo čula in preprečila vsak tozadeven atentat. Iz tega torej sledi, da je Wulzova sama iskala smrt.

Falirani menjalec denarja Neumann. Danes se je prijavilo zopet mnogo strank, katere je pobežli Neumann ogoljufal za več zneske.

Se o aretaciji izseljevalnega agenta. V našem listu od 3. t. m. smo poročali, da je bil aretirani neki regnikolski inženir, ki je pod silajnimi pogoji najemal delavce za gradnjo neke železniške proge v Braziliji, in da je pri najetih delavcih imel mastne dobičke. Najemal je delavce izlasti v naši okolici, in potem tudi v sežanskem in postojnskem okraju. Temu regnikolu je ime Antonio Smeraldi, išče ga radi goljufije sodna oblast v Domodosoli v Švici. Italijanske oblasti ga opisujejo s črnimi barvami, kakor zelo nevarnega človeka. Vsled polzvedovanja policijske oblasti in preiskovalnega sodnika, je bil včeraj po nalogu istih aretirani namišljeni inženir Carlo Margoni, ravnatelj garaže in bivši predsednik družbe taksametrov. Ta je baje sokrivec Smeraldov. — Pol. komisar gosp. Kerševan je pregovoril nad 200 oseb, da se niso izselile v Brazilijo, dokazujoč jim, da so šli na litanice navadnemu goljufu. Omenjeni delavci so imeli odpotovati na parniku „Atlanta“ A. A. Večina omenjenih delavcev je iz naše okolice.

Izpuščen na svobodo. Oni Jakob Ivica iz Sinja v Dalmaciji, o katerem smo poročali, da je bil aretirani, ker je bil osumljen, da se je udeležil znanega atentata na trgovca z žaklji Julija Levi-ja, v ul. Stazione, je bil na ukaz preiskovalnega sodnika izpuščen na svobodo, ker je popolnoma dokazal svoj alibi, to je, da se je on nahajal v Sarajevu, ko je bil izvršen atentat.

Vojak aretirani radi tatvine. Andrej R. iz Sv. Križa, je služil kakor vojak v drugem bataljonu pešpolka št. 97, nastanjenega sedaj v Karlovcu. Pred nekoliko dnevi je dezertiral, potem ko je stotniku, pri katerem je bil sluga, ukradel znesek 1900 kron. Včeraj so ga aretirali na Proseku in ga odvedli v tukajšnje vojaške zapore.

Koledar in vreme. — Danes: Lavrencij dijak muč. — Jutri: XI. nedelja po Bink.

Temperatura včeraj ob 12 opoldne 24° C. — Vreme včeraj: lepo.

Vremenska napoved za Primorsko: Tupatam oblačno. Lokalne padavine. Temperatura malo spremenjena. — Lokalni vetrovi.

Ex-brigadir italijanskih karabinijerjev aretirani radi ponarejanja denarja.

Odkrita popolna kavalnica ponarejenega denarja.

Dne 18. junija t. l. je prišel v naše mesto človek, ki se je izdal za Santa Garavini iz Ravene, in je rekel da je star 24 let. Dejal je tudi, da je bil prej brigadir (narednik) italijanskih karabinijerjev. Najel je dve sobi v ul. Bonomo št. 3 ter je nakupil potrebnega pohištva za 600 kron. Potem je začel zahajati v kavarno Chiozza, znano shajališče najbolj zagrizenih iredentistov, in kmalu si je pridobil krog prijateljev. Garavini je pripovedoval — seveda ob velikem navdušenju svojih poslušalcev — da je bil v Tripolisu in da je bil 23. oktobra, za časa arabskega punta v Šara-Satu, ranjen na nogi in na roki, da je s svojim službenim revolverjem ubil več Arabcev (in pokazal je tudi orožje, ki ima na ročaju napis R. R. Carabiniert). Pripovedoval je še o vseh činih unašstva, ki jih je ob oni priliki izvršila hrabra in nevstrašljiva italijanska armada. Njegovi poslušalci to seveda to poslušali z odprtimi usti, vsi prevzeti velikega veselja. Bivši brigadir, zadovoljen s takim navdušenjem, je plačeval vsem za plačo in vedno se je obnašal kakor velik gospod. Pripovedoval je nadalje, da mu je vsled dobljenih ran italijanska vlada nakazala penzijo: 3 lire na dan.

Policijska oblast je bivšega brigadirja — ko je izvedela o njegovem prihodu — imela vedno pred očmi, sosebno po njegovih navdušenih pripovedovanjih v kavarni in izlasti, ker je toliko trosil ne da bi bil imel kako službo.

Mejtem je policijska oblast zaprosila kr. prefekturo v Raveni za informacije in prejela je sledeče: Garadini je bil leta 1910 obsodjen od italijanskega vojaškega sodišča v Palermu na leto dni ječe radi goljufije in je ob tej priliki zgubil službo pri karabinijerjih. Začetkom tega leta je bil Garadini zopet obsodjen — tudi v Italiji — na leto in 11 mesecev ječe in na posebno policijsko nadzorstvo, ker je razpečaval ponarejen denar.

Namesto v ječo, je pa exbrigadir pobežnil iz Italije in italijanska sodna oblast je izdala za njim tirnico. Za tukajšnje policijske oblasti je bilo več nego dovolj, da je aretirala lopova. In pripomniti treba, da je Garadini v zadnjem času kar trosil denar, menjal večkrat bankovce po 50 in 100 K. Aretrancu so odvedli na komisariat pri sv. Ivanu, kjer so ga, kakor je navada, preiskali in med drugim so našli pri njem dva komada po 5 K — ponarejena. Inspektor Kafov se je delal kakor da ni zapazil tega in je dal aretrancu zapreti v provizorični

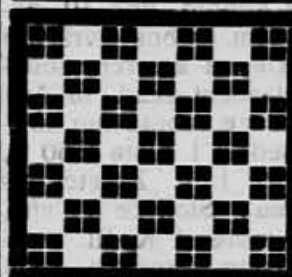
TASSAMETRI AUTOMOBILI TRIESTINI

družba z o. z.

— Trst — ulica Tiziano Vecellio št. 3. — Telefon št. 250. —

Izleti na vse kraje

z avtomobilskimi žardinijerami z 12 prostori, avtomobilske kočije odprte in zaprte, elegantne, solidne in varne. — Cene zmerne po dogovoru. 0000000000000000

Aristide Gualco - Trst

via S. Servolo 2. — Telefon 329, Rom. VI.

Odlikovana tovarna (z zlato svetinjo) cev in cementnih plošč, teracov in umetnega kamna.

Sprejema vsakovrstno delo v cementu. Cene zmerne, delo točno.

Knjigoveznica ANTON REPENŠEK je edina slovenska knjigoveznica v Trstu, ulica Cecilia št. 9. — Izdaje vse knjigoveške priproste in fina dela točno in po konkurenčnih cenah. 1716

NUOVO
Hôtel Provinciale
(Novi deželni hotel)
Trst, largo Santorio 4 (Farneto).
40 sob, električna luč, ves komfort, stroga snaznost. — Cene zmerne.
ALOJZIJ SKERL.

JOSIP BABIČ - Trst
via San Marco št. 12.
Priporoča svojo na novo prevzeto in urejeno

GOSTILNO
Toči se vipavsko belo vino, istrsko črno, opol dalmatinski, vermut, marsala. Kuhinja domača vedno na razpolago — z gorkimi in mrzlimi jedili. —

G. de VECCHI
naslednik A. FONDA,
Trst, ulica del Bosco št. 17.
Zaloga sena, krme in otrobov.
Seno I., slama, ogersko seno, beneški otrobi, otrobi št. 84.

Brivska dvorana!

SLOVENCIM IN SLOVANI! Posebno iz Rojana, Grete in Okolice se Vam toplo priporoča higienična

brivska dvorana
v ulici Montorsino 7,
(pri kavarni). — Za čisto in dobro postrežbo jamči udani
Štefan Vukomanović.

Brivec. — Brijac — Holič.

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov

Izdiranje zobov brez

= vsake bolečine =

Dr. J. Čermák V. Tuscher

zobozdravnik konces. zobni tehnik

— TRST —

ulica della Caserma št. 13, II. n.

Prva jugoslovanska tovarna glasovirjev

Anton Pečar

Trst — via Fornace št. 8 — Trst.

Izdeluje, popravlja, uglašuje, menjuje glasovirje, pijanine itd.

Delo točno. Cene nizke.

Novo pogrebno podjetje, Trst

(vogal Piazza Goldoni) - CORSO 47 - (vogal Piazza Goldoni)

Zaloga vozov in drugih priprav v lastnih prostorih Via della Tesa št. 31. - TELEFON št. 14-02.

Tu se sprejemajo nočna naročila.

Podjetje razpolaga z 18-timi krasnimi vozovi za mrtvaške sprevede ter lahko postreže z najfinejšo opremo, kakor tudi s čisto navadno.

V svoji trgovini na Corsu ima veliko izberov vencev iz umetnih cvetic, biserov, porcelana in kovine ter izdeluje vence tudi iz svežih cvetic. — Vsakovrstne arste, kovinaste in lesene, obleke, čevlje in druge potrebščine za mrljice in sprevede, voščene sveče iz lastne tovarne itd. vse po nizkih konkurenčnih cenah.

V podružnicah in zastopih na Opčinah pri g. Mrzku, v Nabrežini pri g. Viteru, pri Orehu (Nogere) pri g. Jamseknu se dobijo vse za potrebe potrebni blago. **HENRIK STIBELJ** deležnik in upravitelj podjetja.

Anton Novak, brivec

v ul. Sette Fontane št. 13

naznanja sl. občinstvu, da

se je preselil

v ulico Belvedere 57

ter se priporoča za obilen obisk.

Svoji k svojim! Svoji k svojim!

ZDRAVNIK

Med. Dr. Karol Perničič

ordinira od 11—12

Trst, ulica Bonomo 3/II. (nasproti Dreherjeve pivovarne).

Radi selitve

se prodajajo obleke za može in dečke

s popustom 30-50 %

Obleke popolnoma volnene od kron 16 -- do kron 22 --

— v trgovini —

AL GRAN MERCURIO

Trst, Piazza S. Giovanni št. 1.

Matija Bulić

priporoča cenj. občinstvu

svoje gostilno „Ai buoni amici“

ulica Belvedere št. 39,

točilnico vina in piva

z raznimi mrzlimi jedili

v Trstu, v ulici Benvenuto Cellini št. 1,

gostilno „Al buon Almissan“

v Rojanu, ul. Montorsino 3,

točilnico vina v Barkovljah

(Bovedo), ul. Perarolo št. 342

(hiša Ščuka).

Toči se prvovrstno dalmatinsko črno, belo in opolo vino iz Omiša ter pivo.

zapor, ukazal ga je pa opazovati. In res kmalu so ugotovili, da je skušal Garavini, skriti obe ponarejeni srebrni petaci nad podbojem vrat. Ko so ga odvedli iz zapora, je njegovo zmedeno ponašanje potrdilo sum, da je Garavini dobro vedel, da sta bila srebrnjaka ponarejena.

Vsled aretacije je policijska oblast doznala, da je ex-brigadir najel lokal na Acquedotto št. 57 z namenom, da odpre mesnico in v ta namen je dal lastniku tudi že aro v znesku 100 kron. Ko je pa zvedel, da je treba za otvoritev mesnice koncesijo od strani oblasti in da se ta prej tozadevno informira o prošilcu v njegovem rojstnem kraju, je Garavini opustil to misel in zgubil 50 K are. Tedaj je pa najel v ulici Giulia št. 18 drug lokal, davši za aro 50 K z namenom, da odpre prodajalnico sadja in zelenjavi. Aretacija je preprečila tudi to rakanjo.

Policijska oblast je še zvedela, da je ex-brigadir karabinirjev odprl že prodajalnico — ne ve se kako — v Castiglione pri Raveni, da je pa nekoliko mesecev potem pobegnili, zapustivši svoje upnike na cedilu in da se je podal v Curih, od koder je potem prišel v Trst, pribežališče regnikolov, ki so imeli opraviti s kazensko oblastjo v svoji domovini.

Policijska oblast je dala potem preiskati stanovanje Garavinijevo in kar so tu našli presega vsako domišljijo. Našli so pravo popolno kovalnico za ponarejanje denarja; ne da bi pretiravali, peneznico, samo da so tu kovali ponarejen denar. — Odtiski v mavcu, aparati za galvanizacijo, električni stroji in poseben aparat za regulacijo toka, različne kovine, tehnične, razni kovaški in mehaniški instrumenti, kovinske krtače za svetljenje kovine in potem — kar je zanimivo — instrumenti za poornjenje ponarejenih novcev, s čimer se jim da barvo, kakor da je denar šel že skozi več rok: vse je bilo tu, pravi in popolni arzenal! In ni še dovolj; našli so tudi veliko število novcev (seveda ponarejenih), že dodelanih in pripravljenih, da se jih spravi v svet, dočim jih je bilo mnogo, ki niso bili še izdelani. Našli so:

36 komadov po 5 frankov grških	
15 „ „ 5 „ belgijskih	
68 „ „ 5 „ francoskih	
32 „ „ 5 „ italijanskih	
10 „ „ 5 „ švicarskih	
27 „ „ 5 kron avstrijskih	
40 „ „ 2 „	

(vse te poslednje so bile še nelzdelane).

Ko je bilo odkrito vse to, je bilo Garaviniju seveda zelo težavno, da bi bil tajni, zato je vse priznal in izpovedal v vsej podrobnosti ter je pri tem celo hvalil svoje izredne talente. In to hvalisanje je potrdilo neki napis v sobi, ki ga je napisal sam Garavini: „V tej sobi stanuje talentiran človek!“

Bivši brigadir kr. italijanskih karabinirjev je pripovedoval komisarju g. dr. Zecchiniju, ki ga je zasljal za zapisnik, da je, preden je prišel v Trst, prebrel vso Italijo, da je porabil svoj čin bivšega brigadirja zaslužnega orožja (tako se imenuje v Italiji) in znanjem zapnikov kr. kvestur, stopil v zvezo z različni lopovskimi družbami in ponarejevalci denarja, ki delajo po vsej Italiji in tako se je naučil ne prav lahko umetnost ponarejanja denarja. V Trstu je pričel najprej ponarejati inozemski denar, ker je pa ta denar težko razpečavati, zato je pričel ponarejati avstrijske komade po 2 in 5 K in te poslednje je kaj lahko razpečaval. Konečno je svojo obširno izpovedbo zaključil z besedami: „Zal mi je, da sem razpečaval samo denar male vrednosti, kajti tako sem oškodoval samo uboge ljudi, ko pridem iz ječe, hočem delati bankovce velike vrednosti, bogata gospoda bo občutila malo škode!“

Ali bivši brigadir italijanskih karabinirjev bo bržkone čakal še precej časa, preden mu bo možno delati bankovce po 100 ali 1000 K, kajti porotniki — čeravno bodo sodili exbrigadir kr. karabinirjev — se bodo vendar prej dobro premislili, preden mu podelijo svobodo.

Nar. del. organizacija.

— Skupina NDO „Plavži“ v Škedenju sklicuje za danes, 10. avgusta t. l. ob 7 zvečer javen shod v prostorih „Gospod. društva“ v Škedenju. Delavci! vsi na ta shod!

— Skupina uslužbencev c. kr. glavnih skladišč vabi vse člane in nečlane na društveni shod, ki se bo vršil jutri, 11. avgusta ob 9 dopoldne v prostorih NDO, ul. Sv. Frančiška 2. Dnevni red: 1. Razmere v prosti luki. 2. Kakšno stališče naj zavzamemo napram ustanovitvi NSZ. 3. Slučajnosti.

— Slovensko delavstvo v Trstu! Tovariši v Škedenju prirede pod okriljem „Narodne delavske organizacije“ jutri, dne 11. avgusta t. l. veliko ljudsko veselico, ki prične ob 4 popoldne. Podpisana centrala „Narodne delavske organizacije“ v Trstu priredi ta dan (11. avgusta) izlet v Škedenj. Z ozirom na to vas pozivljamo, da se udeležite te veselice v čim večjem številu. Iz Trsta odkorakamo skupno z godbo in društveno zastavo. Zbirališče ob 3 popol. pred kons. društvom „Jadran“ pri Sv. Jakobu. — Tovariši, izpolnite svojo dolžnost. CENTRALNI ODBOR „Nar. delav. org.“ v Trstu.

— Delavci čistilnice petroleja v Škedenju! Na današnji shod, ki ga sklicuje skupina „Plavži“, ste vabljeni tudi vi, in sicer zato, da se pogovorimo o nedeljski veselici.

— Skupina c. kr. glavnih skladišč, vabi vse odbornike in namestnike na izredno sejo, ki bo danes dne 10. t. m. ob 8 zvečer v društvenih prostorih, ulica sv. Frančiška št. 2. Vodstvo.

— Vsak delavec, ki je član NDO, naj si naroči društveni znak. Stane 50 vin.

Vesti iz Goriške.

Iz Ajdovščine. V soboto, dne 10. avgusta in v nedeljo 11. t. m. se bosta vršila v Bratinovi dvorani koncerta, na katerem sodelujeta J. Rijavec, glasbeni akad. in Ant. Neffa t, pri klavirju. Cene sobotnemu koncertu: Stojlišče 50 v; sedeži I. vrste 250 K, II. vrste 150 K, III. vrste 1 K. Začetek ob 830 zvečer. Nedeljskemu: Stojlišče 30 vin., sedeži I. vrste 2 K, II. vrste 1 K, III. vrste 80 vin. Začetek ob 5 pop. Prosimo, da v dvorani pred in med koncertom nikdo ne puši.

Kolesarsko društvo „Solkan“ v Solkanu ponovno vabi na veselico in tombolo jutri v nedeljo ob 4 popoldne s sledečim programom: Koncert, tombola z dvema dobrotkoma 100 K in 200 K. Po tomboli veselica z raznimi dirkami na prijaznem vrtu g. Antona Mozetiča. Vstopnina 20 vin. Po veselici ples, pri katerem svira „Sokolska“ godba iz Konjskega. Na veselici in tomboli se nahaja abstinence gostilnica. Karte za tombolo se bodo prodajale na raznih krajih v Solkanu po 40 v kos.

Podružnica ZJŽ v Divači priredi jutri, 11. t. m. vrtno veselico v lepo odličnih prostorih g. Magajna v Divači. Pri veselici bo svirala Sokolska godba iz Hrpelj in tamburaški zbor. Začetek ob 4 popoldne.

Druge slovenske dežele

I. Koroško tomburaško društvo „Biserica“ v Celovcu priredi v nedeljo dne 11. avgusta veselico v hotelu „Trabesinger“. Na sporedu so šaloigra, kegljanje, šaljiva pošta, županski urad, petje, korlandoli, sladničarna, kavarna, vinarna itd. Z veselico je združena tudi odhodnica vojakov-novincev. To društvo praznuje letos tudi 10-letnico svojega obstanka. Zato se nadeja, da celovski in okoliški Slovenci počaste ta jubilej se svojim obiskom in da pokažejo, da vedo ceniti 10 let trudapolnega dela in bor. V slučaju slabega vremena se bo veselica vršila v dvoranah.

BAROVL

— Pri večerji golaža v rojanskem Konsumnem društvu nabralo se je za CM pcdružnico v Rojanu K 6:05.

DVORANA ZA SODNE DRAŽBE

ulica Sanità 23-25 pritičje. Dražba, ki se bo vršila danes od 9. do 11. predpoldne: Vaga na mostiček z uteži, objektivi „Francis“, šivalni stroji „Singer“ za čevljarje, kože chevreaux, oskarja in druge čevlarske potrebščine.

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 stot. besedo. Masno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina znaša 40 stot. Plača se takoj in sicer oddelku.

Velik javen ples in veselica se vrši prihodnjo nedeljo na Trsteniku v gostilni Bolé. 1660

Iščem dobrega mizarja. — Franc Dolenc, mizar na Opčinah. 1658

Nov pisalni stroj, kupljen za K 650—, se prodaja za 400— z dveletno garancijo. — Via Arsenale 4, Agenzia marittima. 1662

Soba lejo meblirana se odda. — Ulica Salice št. 4, II. 1659

Kontorist se sprejme za parno žago. Ponudbe na Josipa Medica, št. Peter na Kranjskem. 1641

V Narodnem domu se odda 2 sobi, ena s prostim udom, na zahtevo meblirani. Naslov pove Inzeratni oddelek „Edinosti“. 1419

Nižjeavstrijska deželna življenska zavarovalnica v Trstu, ulica Barriera vecchia 14, II. sprejme sposobne zavarovalne agente v Trstu in na deželi. 1644

Kumare in peverone zelo po ceni ponu a Ant. K. Linek v Znajmu. Na zahtevo ceniki. 1654

Josip Štolfa mizariski mojster, Trst, ulica Belvedere št. 10. — Izvršuje vsakovrstna mizararska dela. 793

Novo slovensko društvo prvo take vrste v Avstriji, išče zastopnike za nabiranje članov za vse sodne okraje in mesta Primorske. Lepo delo in dober zaslužek zagotovljen. Ponudbe pod: „Zastopnik“ na Inzeratni oddelek Edinosti. 1681

Ako želite jesti vedno dobro testenino zahtevajte samo ono iz tovarne

EMILIO KOČEVAR

v Trstu, ul. Vittorino da Feitro 3
uhod v ul. Casimiro Donadoni.

Trgovina kuhinjskih potrebščin

Trst, ul. Commerciale 3.

Velik izbor kuhinjske in splošne hišne priprave, porecelane in steklovine, luči in lesenih priprav. Cene zmerne. Pripr. roča se za obilen obisk.

„Caffé Goldoni“

Trst, Piazza Carlo Goldoni št. 2.
Pijače naravno in prvo vrste. Čagopis in ilustracije. POSTREŽBA TOČNA. Za obilen obisk se najtojeleje priporoča. FRANJO MARINŠEK.

Dr. PEČNIK

je od 15. julija do 10. septembra
odpotoval in ordinuje
na BLEDU (Gorenjsko)
dvorec Titania.

Zaloga obuvala in lastna delavnica

Pahor :: :: TEST :: ::
ulica Arcata 19.

Velika izbira čevljev za moške, ženske in otroke. — Sprejema naročila po meri ter tudi popravlja :: po jako nizkih in zmernih cenah.

Josip Gregorič, ulica dell' Olmo 3., v Trstu pripr. roča slavnu občinstvu tu in na deželi svojo dobroznano trgovino jestvin in zalogo vsakovrstnega olja; po naročilu se pošilja tudi na dom; hvalečni pozdrav.

TRATTORIA

„All' Antica Pompel“
Trst, Piazza Carlo Goldoni 4

Pripr. roča se slavnu občinstvu. — Tudi se izvrstno vino: izena, istrsko, furiansko in belo. Bufetofel. pivo. Domača kuhinja v raznovrstnih miznih in gostinski jedili. — Za obilen obisk se tople priporoča. FRANJO MARINŠEK.

NOVA GOSTILNA

Trst, ulica del Rivo št. 17

toči najbolje istrsko črno in vipavsko belo vino ter vedno sveže pivo.

Domača kuhinja! — MRZLA in GORKA JEDILA vedno

na razpolago! —

Najtočnejša postrežba. ZMERNE CENE.

Gostilna „Alla Colomba“

Trst, ulica Commerciale št. 14

toči najbolje dalmatinsko in istrsko črno vino in izvrsten opolo, kakor tudi najbolji marsala, vermouth itd. Vedno sveže pivo. Domača kuhinja: mrzla in gorka jedila vedno na razpolago.

POSTREŽBA TOČNA. — CENE ZMERNE.

Za obilen obisk se priporoča udani

LEOPOLD NOVIČ, lastnik.

ODLIKOVANA tržaška prodajalna obuval

ULICA GIOSUÈ CARDUCCI ŠT. 21

Razn. različnih izberov najfinjših možkih in ženskih obuval po najnižjih cenah se prodajajo tudi po izrednih cenah:

Usnje Boxcalf s trakovi . . . po K 10—
Usnje Boxcalf z elastiko . . . po K 10—
Usnje Boxcalf oblika Derby . . . po K 1050
Usnje Boxcalf z zaponami Triumph po K 1050
Enaki za dečke 1 K manj. — Vsakov. blago I. vrste. Oblike moderne. — Delo zelo trpežno.

Mlekarna

v Trstu, ul. Miramar 29.

2 krat na dan sveže domače mleko, pivo in vino v steklenicah. — Velika zaloga slaščic in čokolade. Priporoča se Otilija Fumolo.

ALEKS. FRANC MAYER - TRST

žgalnica kave

TELEFON 1743.

Najboljši vir za dobivanje pečene kave.

Zaloga usnja za čevljarje A. DONDA

TRST - Via dell Rivo št. 42. - TRST

Izbora zgornjih del za čevlje (tomal).

Primerne cene in solidna postrežba.

Ivan de Lorenzo

Trst, ulica San Maurizio št. 9.

Zaloga peči in štedilnikov vsake vrste.

Zastopstvo c. kr. priv. tovarne V. a Lutz in sinovi v Bludenz-u.

Izbrana zaloga plošč za opremo sten in ognjišč.

Sprejemajo se poprave, ki spadajo v to stroko. — CENE ZMERNE.

Tržaška posojilnica in hranilnica

V lastni hiši. registrirana zadruga z omejenim poročtvom :: Telefon št. 952.

Trst, Piazza Caserma 2, I. n. (uhod po glavnih stopnicah).

Hranilne vloge sprejema od vsakega, če tudi ni od iz 4 1/2 % jh obrosteje. Rentni davek od hranilnih vlog plačuje svobod. Vloga se lahko po eno krono. Posojila daje na vključbo po dogovoru. Na menjice po 6%, na zastave po 5 1/2%, in na amortizacijo za daljšo dobo po dogovoru. Uradne ure: od 9.—12. ure dopoldne in od 3.—5. popoldne. Izplačuje se vsaki dan ob uradnih urah. — Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt. Poštno-hranilniški račun 818-004.

Iza najmodernejše uradne varnostno celice za shranje vrednost. papirjev, listin itd. kakor tudi hranilne pečice, s katerimi se najuspešneje navaja štediti svojo deco.